

Milan Július
Lasica Satinský

KONCERT PRE BUBON A SEKERU

Rýdzo humoristické dialógy
a zopár poviedok



KONCERT PRE
BUBON A SEKERU
Rýdzo humoristické
dialógy a zopár
poviedok

Text © Milan Lasica (dedičia), Július Satinský (dedičia)

Edičná poznámka © Martin Plch 2024

Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o.,
Bratislava 2024

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovať ani šíriť v nijakej forme ani nijakými prostriedkami, či už elektronickými, alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN 978-80-556-6584-9

Milan Július
Lasica Satinský

KONCERT
PRE BUBON
A SEKERU

Rýdzo humoristické
dialógy a zopár
poviedok

slovart

Obsah

Edičná poznámka

9

DIALÓGY

Sme v riti

19

Pokapala na

salaši...

23

Majetkové

záležitosti

26

O bezstarostnom

detstve

29

Cibuľa na masti

32

Zápletka

43

Mátoha parohatá

46

Monoskop

52

Ponorky

55

Práca doma

60

Ako robiť show

63

Ako vzniká sliepka

73

O showbusinessse

90

Španielska čižma

96

Dialóg pre

pamätníkov

103

Koncert pre bubon

a sekeru

105

Jánošík

108

Ponosuvání

sedlácké

111

Nos	Reportáž
119	156
Kurz	Voľný pád
záhoráčtiny	163
123	Humoristický
Životopis	dialóg
126	168
Delikátny	Úryvok
problém	z rozsiahlejšieho
130	cyklu
Beseda pri	174
hranatom stole	Márna lásky snaha
133	184
Pokračujeme	POVIEDKY
v rokovaní	Malá nočná
139	vzbura
Rozhlasový	197
chlebík	Pazvuky
145	199
O športe	O septembri
148	201
Náhradníci	Život je farebné
152	dobrodružstvo
	205

Nezmar	Veľký čin
207	229
O dverách	Silueta
210	231
Pracujeme na priváte	Dievčatá ako také
213	233
Chodec labužník	Čurkova rezervná pneumatika
215	236
Mozgové závity	Schopnosť zahrať
217	238
Zúfalá snaha	Odtučňovacie recepty
219	240
Nezmyselné tradície	V lese
221	242
Najgrandióznejší vynález	Hlivenie
223	244
Surová skutočnosť	Mierumilovný výstrel
225	246
Bohatá tradícia	
227	

Dialógy, scénky a poviedky dvojice Milan Lasica a Július Satinský, ktorými obaja autori nadväzovali na svoju tvorbu zo šesťdesiatych rokov, patria k tomu najlepšiemu, čo v slovenskej literatúre vzniklo. Napriek všadeprítomnej normalizačnej šedi a pravidelnej sérii najrozličnejších zákazov si značka L+S zachovala iskrivú nadčasovosť a dodnes pôsobí ako zázračný vodopád dokonale poskladaných slov končiacich sa v nečakaných pointách. Kniha obsahuje dialógy a scénky zo slávnych televíznych cyklov *Bumerang* a *Ktosi je za dverami* i niekoľkých ojedinelých rozhlasových vystúpení a zároveň predstavuje poviedky, ktoré začiatkom sedemdesiatych rokov publikovali v českom časopise *Ahoj na sobotu*.

Dialóg *Sme v riti* vznikol v roku 1965 a bol súčasťou pravidelných *Večerov pre dvoch* v réžii Petra Mikulíka v bratislavskom Dome ČSSP, kde obaja komici vystupovali. Knižne vyšiel v *Súbornom diele, zväzok I.* (Koloman Kertész Bagala, vydavateľstvo L.C.A., Levice 1996).

Scénka *Pokapala na salaši...* vyšla časopisecky v *Kultúrnom živote* č. 23/1963 a knižne potom v *Súbornom diele, zväzok II.* (Koloman Kertész Bagala, vydavateľstvo L.C.A., Levice 1998).

Dialóg *Majetkové záležitosti* vyšiel v prílohe *Kultúrneho života* č. 2/1969 *Infarkt* a v *Súbornom diele, zväzok I.* pod názvom *Majetkové skutočnosti*.

Dialóg *O bezstarostnom detstve* sa objavil v prílohe *Kultúrneho života* č. 10/1969 *Infarkt* a knižne vychádza po prvý raz.

Po invázii vojsk Varšavskej zmluvy do Československa a v čase zvolna nastupujúcej „normalizácie“, keď sa ešte zdalo, že sa podarí uchrániť aspoň niečo zo spoločenského a kultúrneho odmäku, vznikol v Československej televízii Bratislava cyklus humoristických talk show *Bumerang*.

Režisér Ján Roháč si už podobný formát vyskúšal v Československej televízii Praha, no zatiaľ čo v prípade programu *Návštevní den* dvojice Miroslav Šimek a Jiří Grossmann išlo o záznam predstavenia v divadle Semafor, *Bumerangy* sa natáčali priamo v televíznom štúdiu. Lasica a Satinský tak po prvý raz písali priamo pre televíziu, aj keď veľakrát oprášili a použili texty, ktoré pôvodne vznikli pre divadelné predstavenia. V rokoch 1969 – 1970 natočili pred obecnstvom päť pokračovaní relácie *Bumerang*, no nie

všetky sa odvysielali a na príkaz nového vedenia bratislavského štúdia Československej televízie mali byť dokonca zmazané. Magnetické pásy sa v tom čase nakupovali za valuty v kapitalistickom zahraničí a rozhodnutie sa teda zdôvodňovalo ako čisto ekonomické. Ktosi však prezieravo vymenil popisy na škatuliach s cyklom za nič nehovoriace názvy kultúrno-politických občasníkov, ktoré si nikto nedovolil zničiť, takže prachom zapadané *Bumerangy* prežili do roku 1987, keď sa ich nevelmi kvalitné prepisy začali objavovať na prvých „pirátskych“ videokazetách.

Cibuľa na masti zaznela v prvom z *Bumerangov*, ktorý vznikol začiatkom roku 1969. Tento výstup vyšiel knižne v *Súbornom diele, zväzok I.* a na CD a MC *Cibuľa na masti* (Bonton Music Slovakia, 1998).

Zápletká, Mátoha parohatá a Ponorky vznikli pre televízny *Bumerang* a knižne vyšli v *Súbornom diele, zväzok I.*

Dialógy a scény *Monoskop, Práca doma, Ako robiť show* postupne odznali v televíznej talkshow *Bumerang* a knižne sa objavili v *Súbornom diele, zväzok I.* a na CD a MC *Strela ti do matere* (Bonton Music Slovakia, 1998).

Dialógy *Ako vzniká sliedka* boli súčasťou štvrtého pokračovania relácie *Bumerang* a v roku 1971 sa stali základom pre rovnomené divadelné predstavenie v Kabarete Večerní Brno. Tieto texty vyšli knižne v *Súbornom diele, zväzok I.* a na CD a MC *Cibuľa na masti*.

Dialóg *O showbusinessse* bol návratom k obľúbenej téme, s ktorou sa L+S pohrávali už v televíznych *Bumerangoch*, a vznikol pre program speváčky Jany Kocianovej *Stretnutie*. V období normalizácie sa zo spevákov a speváčok stali „interpreti“, hudobné skupiny sa premenovali na „vokálno-inštrumentálne súbory“ a koncerty dostali spoločensky hodnotné označenie „hudobno-zábavné programy“. Aby tieto vystúpenia dokázali skutočne vkusne zabaviť robotníkov i pracujúcu inteligenciu, museli ich konferovať „zabávači“. Jana Kocianová si do svojho programu s veľkým úsilím presadila Lasicu a Satinského. V roku 1975 sa tak vďaka nej obaja zakázaní komici mohli v réžii Jána Roháča vrátiť pred obecnosť a vystupovať sami za seba s vlastnými textami. Takmer zázračnou pointou tejto spolupráce bolo, že roku 1977 im bolo umožnené

vystúpiť v legendárnom *Silvestri* Jána Roháča v humoristickom čísle, ktoré sprevádzalo pieseň *C'est si bon*. Knižne doposiaľ nevyšiel.

Scénka *Španielska čižma (mučiaren)* vznikla pre televízny kabaret *Ktosi je za dverami 10* (1983) a podľa pamätníkov bola dôvodom na zrušenie populárneho cyklu, pretože ju niektorí „zodpovední pracovníci“ považovali za narážku na výročie „procesu s vedením protištátneho sprisahaneckého centra vedeného Rudolfom Slánským“. Text vyšiel knižne v publikáciách Milan Lasica, Július Satinský, Stanislav Šteпка *Kam na to chodíme* (Smena, Bratislava, 1991), *Súborné dielo, zväzok II.*, Lasica & Satinský *Ktosi je za dverami* (Media RTVS, s. r. o., v spolupráci s Vydavateľstvom Dixit, s. r. o., 2021) a na CD a MC *Pred popravou* (Opus, 1999).

Scénka *Jánošík* sa po prvý raz objavila v relácii *Ktosi je za dverami 08* (1981) a L+S v nej vystúpili spolu so Zuzanou Kronerovou. Text vyšiel v knihách *Kam na to chodíme*, *Súborné dielo, zväzok II.* a *Ktosi je za dverami*. Verejná nahrávka tejto scény v Štúdiu S z 27. 4. 1987 bola súčasťou LP *Jubileum* (Opus, 1980), neskôr vyšla na CD a MC *Koncert pre bubon a sekeru (Jubileum)* (Opus, 1999) a na „knížnom CD“ *Jubileum* (Opus, 2008), ktorého súčasťou je booklet s jej prepisom.

Dialóg pre pamätníkov bol napísaný pre *Ktosi je za dverami 08* (1981) a vznikol ako predscéna *Koncertu pre bubon a sekeru*, s ktorým L+S vystupovali už v programe *Večery pre dvoch*. Knižne vyšiel v *Súbornom diele, zväzok II.* a na CD a MC *Telefonát od doktora Mäččeňa s Milošom Kopeckým ako bonusom* (Opus, 1999).

Koncert pre bubon a sekeru je miernou variáciou obľúbenej a slávnej scény z roku 1964. Táto nepatrne upravená verzia vyšla knižne v *Ktosi je za dverami* pod názvom *Dojíš, Ďuro, dojíš?* a ako *Koncert pre bubon a sekeru '81* na CD a MC *Telefonát od doktora Mäččeňa s Milošom Kopeckým ako bonusom*.

Kurz záhoráčtiny odznel v relácii *Ktosi je za dverami 08* (1981). Knižne bol súčasťou *Súborného diela, zväzok II.* a vyšiel na CD a MC *Telefonát od doktora Mäččeňa s Milošom Kopeckým ako bonusom*.

Dialóg *Životopis* odznel v cykle *Ktosi je za dverami 10* (1983). Text vyšiel v knihách *Súborné dielo, zväzok II.*, *Ktosi je za dverami*

a na CD a MC *Telefonát od doktora Mäkčeňa s Milošom Kopeckým ako bonusom*.

Ponosování sedlácké malo byť pôvodne súčasťou divadelného predstavenia *Ako vzniká sliedka*, ale tento dialóg pred brnianskym obecnstvom nikdy neodznel. Knižne vyšiel v *Súbornom diele, zväzok I*. Jeho upravená a skrátená verzia z roku 1985 sa pod názvom *Nos* objavila na LP *Jubileum*, neskôr na CD a MC *Koncert pre bubon a sekeru (Jubileum)* a potom na „knížnom CD“ *Jubileum*, ktoré obsahuje booklet s jej prepisom.

Delikátny problém vznikol pre program *Ktosi je za dverami 07* (1981). Knižne vyšiel v *Súbornom diele, zväzok II*. Na CD a MC *Telefonát od doktora Mäkčeňa s Milošom Kopeckým ako bonusom* bol uvedený pod názvom *Delikátna prosbička*.

Dialóg *Beseda pri hranatom stole* vznikol v roku 1981 a pôvodne bol určený pre reláciu *Ktosi je za dverami*. Knižne vyšiel v *Súbornom diele, zväzok II*.

Dialóg *Pokračujeme v rokovaní* bol napísaný pre hudobno-zábavný program Jany Kocianovej *Stretnutie*. Knižne vyšiel v *Súbornom diele, zväzok II*. Po miernej úprave odznel v televíznom kabarete *Ktosi je za dverami 08* (1981) pod názvom *Rokovanie MV PPPP (Medzinárodného výboru pre pomoc postihnutým prievanom)* a takto vyšiel na CD a MC *Pred popravou*.

Dialógy a scény *Rozhlasový chlebič*, *O športe*, *Reportáž* a *Voľný pád* vznikli v roku 1983 pre kabaretné pásmo *Bumerang* v Československom rozhlas Bratislava, kam sa L+S uchýlili po nedobrovoľnom ukončení televízneho kabaretu *Ktosi je za dverami*. Tieto texty potom vyšli knižne v *Súbornom diele, zväzok II*. Dialóg *O športe*, ktorého prvú verziu autori napísali ešte v roku 1981 pre program *Ktosi je za dverami*, bol súčasťou LP *Jubileum*, vyšiel aj na CD a MC *Koncert pre bubon a sekeru (Jubileum)* a na „knížnom CD“ *Jubileum*, ktorého súčasťou bol booklet s prepisom.

Záznam verejnej nahrávky v Pezinku 5. 4. 1979 v réžii Petra Mikulíka, ktorý o rok neskôr vyšiel na LP *Dialógy*, by mohol mať pokojne podtitul: „Všetko, čo ste túžili počuť od L+S, ale už ste v to ani nedúfali“.

Úryvok z rozsiahlejšieho cyklu na strane A tejto dlhotrvajúcej platne spájal to najlepšie z doterajšej tvorby oboch autorov a bol

rozvinutím slávnej témy z divadelného predstavenia *Ako vzniká sliedka* z roku 1971. Samotný „úryvok z rozsiahlejšieho cyklu“, známejší ako *Domček pod vodopádom*, Lasica a Satinský použili aj v relácii *Ktosi je za dverami O4* (1980).

Strana B obsahovala výstup *V kráľovskom parku (Veľmi voľné spracovanie scény z hry W. Shakespeara Márna lásky snaha)*, v ktorom si postavu miestneho strážnika Trubiroha zahral Peter Debnár. Tento brilantný dialóg má v tvorbe L+S skutočne výnimočné postavenie. S odkazom na dielo slávneho alžbetínca sa Lasica a Satinský popasovali už v predstavení *Soirée* v Divadle na Korze. No zatiaľ čo ich Rosenkrantz a Guildenstern sa len zahrievali na skutočnú „spoluprácu“ so „Šnekspirom“ a scénka *Hamlet* je skvelou persiflážou na zrejme najznámejšiu hru anglického dramatika, ktorej neodolá žiaden rozhladený komik, ich výstup z predstavenia hry *Márna lásky snaha* sa natrvalo zapísal do histórie slovenského divadla.

Režisér Miloš Pietor ich v roku 1978 už ako členov činohry Novej scény obsadil ako farára Nathaniela a učiteľa Holoferna do hry Williama Shakespeara *Márna lásky snaha* v preklade Jozefa Kota. Inscenácia by zrejme nepatrila medzi úspešné tituly divadelnej sezóny, keby sa do stáročiami overeného výstupu „s razanciou sebe vlastnou“ nepustili L+S. O spôsobe narábania s klasickým textom a umeleckom i spoločenskom význame tohto divadelného predstavenia napísala teatrologička Jana B. Wild: „Ak sa niekoľko rokov predtým tomu istému režisérovi... podaril husársky kúsok, že totiž aj s problematickým prekladom toho istého prekladateľa vytvoril vynikajúcu inscenáciu, s *Márnou lásky snahou* sa to podariť nemohlo: skúste inscenovať balet v drevákoch a bagančiach!

Do bratislavskej inscenácie sa však pôsobivá jazyková pyrotechnika predsa dostala, a to preto, že režisér do okrajových postáv Holoferna a Nathaniela obsadil Milana Lasicu a Júliusa Satinského, ktorí si pre svoj výstup vo štvrtom dejstve napísali vlastný text (aj keď programový bulletin avizuje „úpravu“).

Paradox inscenácie spočíval v tom, že úplne prevrátila originálnu shakespearovskú situáciu. V pásme aristokratov, kde Shakespeare predvádza rafinovane pôsobivo pospletané rétorické tance, je totiž slovenský preklad, naopak, nedvižne hranatý;

a pásmo s Holofernom a Nathanielom, u Shakespeara škrobene akademické, je v prepise L+S, naopak, vitálne a briskne vtipné; pasáže, kde sa v origináli pristrihuje jazyk podľa klasických vzorov, tu, naopak, dostávajú krídla.

A výsledok? Publikum chodilo na *Márnu lásky snahu* kvôli L+S a ich jedinému výstupu.

Bratislavská inscenácia *Márna lásky snaha* mala predovšetkým mimodivadelný či občiansky zmysel: známa a obľúbená komediálna dvojica tu po normalizačných zákazoch sedemdesiatych rokov a po nútenom azyle v Brne a neskôr v operete dostala konečne – aj autorský – priestor v činohre. Publikum ich nevnímalo ako postavy v Shakespeareovej hre, ale ako občanov, ktorí boli násilne umlčaní a ktorí teraz v inom rámci dostali slovo. Pri tejto inscenácii sa L+S po prvý raz stretli aj s hudobníkom a skladateľom Jarom Filipom: tu sa začala plodná spolupráca trojice, ktorá mala trvať viac ako dvadsať rokov.“*

Oba výstupy vyšli knižne v *Súbornom diele, zväzok II.*, na LP *Dialógy* (Opus, 1980), CD a MC s bonusmi *Úryvok z rozsiahlejšieho cyklu* (Opus, 1999) a na „knižnom CD“ *Dialógy* (Opus, 2008), ktoré obsahuje prepis oboch scénok.

Humoristický dialóg vznikol prepracovaním a doplnením *Dialógu rýdzo humoristického* a *Dialógu opäť humoristického*, ktoré boli súčasťou programu *Večery pre dvoch* a neskôr vyšli v knihe *Nečakanie na Godota* (Tatran, Bratislava 1968, 1969). L+S so svojimi textami neustále pracovali, dopĺňali ich a dávali do nových súvislostí, takže *Humoristický dialóg* je (podobne ako *Úryvok z rozsiahlejšieho cyklu*) prezentáciou toho najlepšieho z ich tvorby a zároveň bravúrnou ukážkou verbálnej zábavnej pyrotechniky L+S. Záznam z verejnej nahrávky tohto dialógu v Štúdiu S z 27. 6. 1987 sa objavil na LP *Jubileum* a na obale tejto platne sa ako dátum vzniku uvádza rok 1966. V skutočnosti však táto verzia pochádza z oveľa neskoršieho obdobia a jej finálna podoba vznikla pri príležitosti 30. výročia autorskej dvojice, ktoré už v období „perestrojky“ nemohli odignorovať ani vtedajší stranícki mocipáni. Dialóg knižne

* Jana B. Wild: *Shakespeare. Zooming*; kapitola *Shakespeare, pedanti a Lasica a Satinský* (Európa, Bratislava 2017)

nevyšiel, ale objavil sa na CD a MC *Koncert pre bubon a sekeru (Jubileum)* a na knižnom CD *Jubileum*, ktorého súčasťou bol prepis.

Malá nočná vzburá (Eine kleine Nachtrevolution) mala byť pôvodne súčasťou knihy *Nečakanie na Godota*, no napokon vyšla knižne až v *Súbornom diele, zväzok I*.

Poviedka *Pazvuky* vyšla pod názvom *O pazvukoch* v prílohe *Kultúrneho života* 3/1969 *Infarkt* a v *Súbornom diele, zväzok II*.

Poviedka *O septembri* vyšla v prílohe *Kultúrneho života* 7/1969 *Infarkt* a knižne vychádza po prvý raz.

Zvyšné poviedky sa v roku 1971 dvakrát do mesiaca objavovali pod súhrnným názvom *Milan Lasica a Július Satinský rozprávajú* v českom časopise *Ahoj na sobotu*, ktorý vychádzal ako príloha denníka Československej strany socialistickej *Svobodné slovo*. Tu sa ich texty striedali s humornými prózami autorskej dvojice Miroslav Šimek a Jiří Grossmann. V časopise nemali názvy, tie im boli priradené až pri ich prvom knižnom vydaní v *Súbornom diele, zväzok II*.

— Martin Plch

DIALÓGY

Sme v riti

L: Pamätáte sa na Godota?

S: Na koho?

L: Na Godota.

S: Godot, Godot... vy myslíte toho...

L: Toho.

S: Na toho sa pamätám. Kto by sa nepamätal? Kto by sa opovážil nepamätať? Všetci sa pamätáme. A kto sa nepamätá, ten sa musí spamätať. Kým nie je neskoro. A kto to vlastne je?

L: Kto?

S: Godot.

L: No to je predsa ten...

S: Ach, áno. Viem. To ja len tak. Či to viete aj vy.

L: Samozrejme, že to viem. Kto by to nevedel? Kto by sa opovážil nevedieť? Všetci to vieme, a kto to nevie, ten by si mal dávať pozor, aby sa to nikto nedozvedel, že to nevie. Pozor! Pozor! A hlavne: aby sa to nedozvedel On. Apropo, kto to vlastne je?

S: Kto?

L: Godot.

S: Vy to neviete? To je predsa ten, čo vymyslel to...

L: To on? To vymyslel on? On vymyslel to?

S: On vymyslel to i ono.

L: To viem, že vymyslel ono, o onom sa hodne písalo, polemizoval ten i onen. Ale nevedel som, že vymyslel aj to... To som netušil! Ako ho to napadlo?

S: Čo?

L: No predsa to... Čo vymyslel!

S: Ach tak! No napadlo ho to, tak čo mal potom robiť — vymyslel to!

L: Teda najprv ho to napadlo a potom to vymyslel!

S: Áno! Alebo to najprv vymyslel a až potom ho to napadlo? Teraz neviem.

L: No na tom nezáleží, hlavná vec, že je to tu. Buďme radi, že je to tu.

s: Čo?

L: Čo — čo?

s: Čo — je to tu?

L: Kde?

s: Tu. Čo je to???

L: Tutok? Čo je?

s: Vraveli ste: buďme radi, že je to tu.

L: To som nepovedal.

s: Pred chvíľou ste vraveli: buďme radi, že je to tu.

L: To som nepovedal. Ja som povedal (*Nežne.*): Buďme radi, že je tu!

s: Čo?

L: Predsa to... čo vymyslel predtým, než ho to napadlo...

s: Koho?

L: No jeho! Godota.

s: Ach tak! Prečo to nepoviete hneď? Samozrejme, buďme radi, že je to tu.

L: Čo?

s: No predsa to, čo vymyslel...

L: Čo vymyslel?

s: To, čo je tu!

L: To on? To vymyslel on? Aj to vymyslel on? Že ho to vôbec napadlo?!

s: A čo jeho nenapadlo? Jeho napadlo všetko. A čo ho napadlo, to vymyslel. Všetko vymyslel. Všetko, čo existuje.

L: On vymyslel aj drevo?

s: Áno. Napadlo ho drevo, tak ho vymyslel.

L: On vymyslel aj sneh?

s: Áno. Napadol mu sneh. Tak ho vymyslel.

L: Aj policajta vymyslel?

s: Napadol ho policajt — vymyslel ho.

L: Ale ja som ho nenapadol. Aspoň si nespomínam.

s: Nenapadli ste ho, tak vás ani nevymyslel! Jasné, nie?

L: Povedali ste, že ho napadlo všetko?

s: Všetko, čo existuje.

L: A všetko, čo existuje, vymyslel?

S: Áno.

L: Teda všetko, čo existuje — ho napadlo?

S: Všetko.

L: (*S hrôzou.*) Ja som ho nenapadol.

S: Nerobte si z toho nič, ani ja som ho nenapadol. (*Strnie.*)

L: (*Uvedomí si, že neexistujú.*) Koniec. Sme v riti.

S: (*Víťazoslávne.*) Sme zachránení. Riť existuje. Videl som ju. Na vlastné oči! V žurnále! Existuje, to značí, že ju vymyslel. Asi ho napadla. Takže existujeme aj my, keďže sme v nej, ako ste povedali.

L: To nie je útecha. Kto to má vydržať? To radšej nebudem existovať. To je, prosím, nepriama existencia. Buď ho napadnem ja osobne a budem existovať priamo, ale existovať prostredníctvom nejakej... v podstate nespoľahlivej... inštitúcie... To nie!

S: Čo budeme robiť?

L: (*Nervózne.*) Čo budeme robiť... čo budeme robiť! To sú blbé otázky! Čo budeme robiť! (*Po chvíli.*) Čo budeme robiť?

S: Niečo musíme robiť! Nemôžeme ostať naďalej v... tomto položení! Niečo nás hádam napadne!

L: Nás! Napadne! Nás! Nás môže napadnúť! Nás môže napadnúť jedine to... veď viete, kde sme!

S: Áno. Nás nemôže napadnúť nič, pretože... Moment! Sme zachránení!

L: Ále, to poznám! To ste už raz povedali, a ako sa to skončilo!

S: Počkajte! Nechajte ma dohovoriť! Nás nemôže nič napadnúť. Pretože niečo napadnúť môže iba jeho!

L: Koho?

S: No, kto to všetko vymyslel? No???

L: Nejaký blbec, čo?

S: Ale nie! Koho to všetko napadlo? Drevo, sneh, policajt? No??

L: (*Pochopí.*) Ach tak! No samozrejme! Už chápem! Koho to všetko napadlo? No? No?

S: No, Godota!

L: Správne! Správne! (*Po chvíli.*) A čo má byť?

S: To znamená, že počkáme na neho!

L: Načo? Ja nemám čas!

s: Musíme počkať na neho, keď sme v tom... ako ste pred chvíľou povedali! Počkáme a uvidíme! Jeho už niečo napadne! Určite!!

Pokapala na salaši...

Napísali sme scénu. Priznávame, nie je realistická. Odohráva sa totiž v preplnenej špajze. Ale čert vezmi realizmus, ak chceš napísať niečo smiešne.

POTKAN PALO: Tu niekde je tá slanina. (*Ťuchá na všetky strany.*)

POTKAN JANO: (*Výrazne zakašle.*) A ak nie? Čo povieme ostatným?

POTKAN PALO: Musí tu byť. Starý Róbert vždy vravel pravdu.

Choď a povedz im, aby boli kľudní a disciplinovaní. A hlavne nech nám veria. My tú slaninu nájdeme.

POTKAN JANO: Že by sme ich sem pustili? Ak nás bude viac, nájdeme ju skôr.

POTKAN PALO: Pozri sa, Jano, keď nás už raz poverili, tak nech čakajú.

POTKAN JANO: Aspoň im povedzme, ako taká slanina vyzerá, ak by sme ju predsa len nenašli.

POTKAN PALO: Máš pravdu. Opíš im ju.

POTKAN JANO: Ale veď ja som slaninu v živote nevidel.

POTKAN PALO: A ktože ju videl? (*Jano bezradne pokrčí plecami.*)

Vidíš. A koľkí o nej rozprávali. Aj piesne o nej skladali.

(*Zanôti si: „Pokapala na salaši slanina...“ Potkan Jano odhodlane vyjde dverami, o chvíľu sa vráti.*)

POTKAN PALO: Tak čo?

POTKAN JANO: Jednohlasne.

POTKAN PALO: A opísal si ju pravdivo? Lebo takto vyzerá. Sám som prekvapený. (*Ukáže na kus slaniny.*)

POTKAN JANO: (*Prekvapený cúva.*) Slanina! Kto by si bol pomyslel? (*Kričí smerom k dverám.*) Bratia, potkani!

POTKAN PALO: Pst! Načo toľko kriku? Uvedom si, že všetci ešte nie sú zrelí na to, aby sa to dozvedeli. Môže vzniknúť chaos! A potrebujeme my chaos?

POTKAN JANO: Nepotrebujeme. A keď budeme potrebovať, tak si ho zorganizujeme.

POTKAN PALO: (*Pochvalne.*) Myslí ti to, Janko!

POTKAN JANO: Vždy som sa vedel zapáliť pre správnu vec. A čo ďalej?

POTKAN PALO: Pomaly najďalej zájdeš. A my sa snažíme o to i naďalej, aby sme prišli čo najďalej.

POTKAN JANO: A slanina?

POTKAN PALO: Chod' oznámiť, že je na dosah ruky.

POTKAN JANO: (*Vyjde a vráti sa.*) Jednohlasne. A smernice pre ďalšie obdobie?

POTKAN PALO: Všetky smernice platia i naďalej. Čaká nás vážny krok. Pred nami je slanina. Vidiš ju?

POTKAN JANO: Vidím.

POTKAN PALO: Je chutná?

POTKAN JANO: Je.

POTKAN PALO: Bude stačiť pre všetkých?

POTKAN JANO: Ktovie.

POTKAN PALO: (*Zaspomína si.*) Máme zásluhu?

POTKAN JANO: Máme.

POTKAN PALO: Patrí nám najväčší kus?

POTKAN JANO: Patrí.

POTKAN PALO: Ak zjeme najväčší kus, čo ostane ostatným?

POTKAN JANO: Nič.

POTKAN PALO: Je to v poriadku?

POTKAN JANO: Nie je.

POTKAN PALO: A o čo ide? O poriadok alebo o slaninu?

POTKAN JANO: Jednohlasne. (*Zjedia slaninu.*) A čo ďalej?

POTKAN PALO: (*Utiera si rypák.*) Priznám sa, urobil som chybu.

POTKAN JANO: (*Takisto.*) Aj ja sa ti priznám — chybil som.

POTKAN PALO: Hanbime sa. Ale nech to zostane medzi nami.

(*Obaja vyjdú pred špajzu a zanôtia: „Pokapala na salaši slanina, povedali na nášeho Martina...”*)